Doet het pijn zo'n dierproef?

In Nederland spreken we bij dierproeven niet over pijn, maar over 'ongerief'. Daarmee bedoelen we meer dan pijn. Ook stress, alleen-zijn, angst of ziekte worden meegerekend. We hanteren een schaal van 1 tot 6 om ongerief te meten. Zo valt onder schaal 3 het onder narcose brengen van een proefdier en het dier daaruit laten ontwaken. Onderzoekers zijn verplicht pijn zo veel mogelijk tegen te gaan, bijvoorbeeld door verdoving of pijnbestrijding. Of door een dier te doden voordat ernstige pijn optreedt.

In 2013 was bij 85% van de dierproeven sprake van gering tot matig ongerief; voornamelijk bij muizen en ratten. Zeer ernstig ongerief komt in Nederland heel weinig voor (0,15%).

Meeste dieren overlijden

De meeste dieren sterven ten behoeve van de proef (85%). Dit is nodig omdat de meeste informatie waar de onderzoeker naar speurt, opgeslagen ligt in het lichaam van het proefdier. Deze informatie is alleen te achterhalen door de weefsels en organen van het dier te bestuderen. Bij het doden van het proefdier streeft de onderzoeker ernaar geen ongerief te veroorzaken.

Denk aan:

» het toedienen van narcose, voordat het dier wordt gedood (dit is de meest voorkomende manier)

» het laten inademen of inspuiten van een overdosis slaapmiddel

» het breken van de nek van een muis

Uiteraard kunnen proefdieren ook worden onderzocht zonder ze te doden:

» observeren van gedrag, uiterlijk en voedingsinname

» metingen van temperatuur, bloed en urine

Â

De dieren die na het einde van de proef in leven zijn gelaten, kunnen worden ingezet bij een tweede proef. De meeste hiervan gaan terug naar de stal of boerderij waar ze vandaag komen. Een klein gedeelte wordtÂ bij particulieren ondergebracht.

Â

Klik op het plaatje voor een groter formaat.

Â

Humane eindpunten

Onderzoekers houden steeds meer rekening met het zogenaamde 'humane eindpunt'. Dit betekent dat proefdieren met een dodelijke ziekte of tumor worden gedood als de symptomen daarvan nog mild zijn. Ernstig lijden wordt zo voorkomen. Het blijft echter lastig om objectief vast te stellen wanneer het 'humane eindpunt' is bereikt en er dus voldoende aanleiding is om het dier te doden.

Â

Redenen voor het vervroegd doden van ratten en muizen zijn bijvoorbeeld:

» sterke vermagering

» aanzienlijk bloedverlies

» ademhalingsproblemen

» flinke groei van de tumor ten opzichte van het lichaamsgewicht van het dier